

Також, для забезпечення доступу до цих ресурсів і контролю викладачів за самостійною роботою студентів, слід продовжувати комп'ютеризацію навчальних підрозділів, забезпечуючи їх найсучаснішими педагогічними технологіями і обладнанням, включаючи поставку ліцензійних навчальних і контролюючих програм для самостійного навчання студентів.

ДО ПИТАНЬ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

О.О. Бліндер, А.В. Гуменна, С.Є Дейнека, Д.В. Ротар

Кафедра мікробіології та вірусології

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Ефективність навчання, як динамічного процесу вчення та учіння, у значній мірі залежить від мотивації того, хто навчається. Формування професійних мотивів до навчання є одним із основних та важливих завдань вищої школи.

Мотивація поведінки людини, як психічне явище, завжди є відзеркаленням поглядів, ціннісних орієнтацій, установок того соціального шару (групи, спільності), представником якого вона є. Молоді люди, вступивши на навчання до медичного вищого навчального закладу мають свої мотиви, свідомі чи підсвідомі. Мотивація до отримання професії залежить від багатьох факторів, індивідуальних особливостей студентів, їх оточення, рівня розвитку студентського колективу.

За наявності професійної мотивації пізнавальна діяльність студента є активною і такі студенти отримують насолоду від навчання, мають бажання працювати та кращі успіхи. Мотивація досягнення успіху визначає любов і захоплення своєю роботою, процесом навчання. Мотивовані до навчання студенти виявляють ініціативу, створюють навколо себе творчу пізнавальну атмосферу. Вони демонструють готовність до успішної, результативної навчально-професійної діяльності, а у випадках невдачі не впадають у відчай, приймають виклик і відкривають у собі нові творчі можливості для переборення труднощів. Відомий психіатр, невропатолог і психолог В.Н. Мясіщев говорив, що результати, яких досягає людина в своєму житті, лише на 20–30% залежать від її інтелекту, а на 70–80% – від мотивів, які спонукають її певним чином поводитися.

Відомо про психологічні особливості розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів за період навчання. I етап (1 курс), характеризується високим рівнем показників професійних і навчальних мотивів та управління навчальною діяльністю на фоні значної їх ідеалізації, що зумовлена швидше розумінням їх суспільного сенсу, а не особистісного. II етап (2-3 курси), відрізняється загальним зниженням інтенсивності всіх мотиваційних компонентів при зниженні управління навчальною діяльністю за допомогою пізнавальних і професійних мотивів; III етап (4-5 курси), який визначається зростанням ступеня усвідомлення та інтеграції різних форм мотивів навчання. (Левківська Г. П., 2001р.)

Предмет "Мікробіологія, імунологія та вірусологія" вивчається у 4 та 5 семестрах навчання (2-3 курс). Для кращого розуміння мотивації студентів до навчання та обрання оптимальних напрямків роботи з ними було проведено опитування студентів II курсу медичних факультетів Буковинського державного медичного університету (БДМУ) №№ 1, 2 (українські студенти) та №3 (студенти з Індії) на другому місяці навчання на кафедрі. Студентам було задане запитання щодо причин вступу до медичного університету та запропоновано обрати відповідь із чотирьох варіантів, або сформулювати власний варіант відповіді. Нами опитано 119 українських та 39 іноземних студентів. Отримані результати представлено у таблиці.

Із числа опитаних українських студентів близько половини ($41,2 \pm 4,51\%$) обрали варіант мотивації "лікувати рідних", та майже третина ($27,7 \pm 4,10\%$) пояснила свій професійний вибір "престижністю професії". Значною також була кількість студентів, які бажають займатися науковою роботою ($8,4 \pm 2,54\%$). Серед власних варіантів, які вказали 24 особи, відповіді переважали гуманістичні мотиви ("бажання допомагати людям", "мрія дитинства лікувати"), частка студентів, хто вказав вплив батьків на вибір професії - 6 осіб (25%). Серед іноземних студентів найбільше число респондентів пов'язало свій вибір з престижністю професії ($35,9 \pm 7,68\%$) та потягом до наукової роботи ($20,5 \pm 6,47\%$). Серед бажаючих сформулювати власний варіант вибору професії (17 осіб) 6 респондентів (35,29%) вжили слово "служити" людям, країні, бідним, ще 5 (29,41%) вжили слово "допомогати" та 1 (5,88%) респондент вказав на роль батьків у його виборі професії. При порівнянні мотивації українських та іноземних студентів достовірна різниця встановлена у двох випадках: "бажання лікувати рідних" - переважало в українців ($< 0,001$) та "хвороба респондента" - переважало у студентів з Індії ($< 0,05$).

При неоднорідності мотивації серед студентів II курсу медичних факультетів №№ 1,2,3 встановлено високий рівень професійної мотивації, що

Таблиця.

Причини вступу до медичного університету

(результати опитування серед студентів 2-го курсу МФ №№ 1, 2, 3 БДМУ)

Варіант відповіді	Престижність професії	Бажання лікувати рідних	Хвороба респондента	Потяг до наукової роботи	Інше
% позитивних відповідей серед іноземних студентів (n=39)	$35,9 \pm 7,68$	$12,8 \pm 5,35$	$15,4 \pm 5,78$	$20,5 \pm 6,47$	$15,4 \pm 5,78$
% позитивних відповідей серед українських студентів (n=119)	$27,7 \pm 4,10$	$41,2 \pm 4,51$	$2,5 \pm 1,44$	$8,4 \pm 2,54$	$20,2 \pm 3,68$
T - критерій Стюдента	0,9	4,06	2,17	1,74	0,7
P	$> 0,05$	$< 0,001$	$< 0,05$	$> 0,05$	$> 0,05$

є позитивною характеристикою для студентів. Отримані результати допоможуть професорсько-викладацькому складу кафедри мікробіології та вірусології у виборі методів формування мотивації студентів до навчання. Зважаючи на значне число студентів, бажаючих займатися науковими дослідженнями, слід активізувати роботу викладацького колективу на виявлення та заохочення таких студентів.

ЖИТТЯ І РОБОТА ВОЛОДИМИРА ХАВКІНА ЯК ПРИКЛАД ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

О.О. Бліндер, І.П. Бурденюк, І.Й. Сидорчук

Кафедра мікробіології та вірусології

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Одним із важливих завдань сучасного вищого навчального закладу є формування різносторонньої особистості спеціаліста. Професія лікаря вимагає особливих моральних характеристик. Переважна більшість студентів, ще на етапі вибору медицини, як бажаної професії усвідомлює специфіку цього фаху і впродовж навчання готова до освоєння професійних знань та умінь і з цікавістю ознайомлюється із різними сторонами діяльності лікаря. Велика частина молодих людей активно цікавиться досягненнями сучасної науки і обрала медицину з метою проведення наукової роботи. Певна кількість студентів молодших курсів не зовсім упевнена в своєму виборі і проходить його осмислення. Студентам кожної із названих категорій ознайомлення із життям і діяльністю відомих лікарів та учених є цікавим і корисним. Відзначаючи важливі риси характеру видатних осіб, фактори, що зумовлювали їх вибір у науці, професійній діяльності та й в особистому житті, молоді люди знаходять для себе мотивації для навчання.

На кафедрі мікробіології та вірусології ознайомлення студентів із життєвим шляхом видатних мікробіологів та їх вкладом у науку використовується як форма виховної роботи, поєднана з навчальним процесом. Студенти з цікавістю вивчають біографії видатних мікробіологів, лауреатів Нобелівської премії з фізіології та медицини. На основі зібраних матеріалів готують реферати, виступи на засіданнях студентського наукового гуртка, тематичних круглих столів і відповідних практичних заняттях.

Життя і діяльність Володимира Хавкіна є одним із яскравих прикладів відданості улюбленій справі, наполегливості у прагненні отримання результату, великої працездатності. Велику зацікавленість при вивченні його біографії виявляють студенти з Індії, адже велику кількість своїх успішних робіт вчений провів саме у цій країні.

Народився Мордхе Вольф (пізніше Володимир) Хавкін 15 березня 1860 року в Одесі, в сім'ї вчителя. Пізніше родина жила в м. Бердянськ, де майбутній відомий мікробіолог закінчив гімназію. Володимир виявив зацікавленість природничими науками і вирішив продовжити навчання в Одеському (тоді Новоросійському) університеті. У той час там працював професор І.І. Мечніков. Він і зацікавив біологією найпростіших студента Хавкіна, який